

Järelikult eelnõu punktis 6 ettenähtud isikuandmete kasutamise eesmärk on vastuolus veterinaararstide registri pidamise eesmärgiga ega lähtu PTA seaduslike ülesannete täitmise vajadusest.

1.2. Loomade register (praegune põllumajandusloomade register)

Eelnõu punktiga 24 täiendatakse VS paragrahvi 34 lõikega 5 järgmises sõnastuses: „(5) Loomade registri volitatud töötlejal on õigus kasutada loomade registris registreeritud isiku kontaktandmeid sellele isikule volitatud töötleja tegevusega seotud teadete, nagu näiteks loomatervise alase ohu teade, loomade registriga seotud muudatuse teade, andmete ajakohasena hoidmise teade ja muu selline teade, saatmiseks või loomatervise valdkonnas seire või küsitluse korraldamiseks.”.

Seletuskirjas on selgitatud, et säte on vajalik selleks, et PRIA-l oleks õigus loomapidajale saata näiteks järgmist teavet: loomatervise alase ohu teade; loomatervise valdkonnas seire või küsitluse korraldamise teade; PRIA registritega seotud muudatuse teade; PRIA registritega seotud tõrgete tekkimise ja lahendamise teavitamise teade (näiteks trükikojas 18 veisepasside printimise probleem); seadusest tuleneva kohustuse täitmise meeldetuletuse teade (näiteks loomade arvude teatamine); seadusest tuleneva nõude rikkumise teade (näiteks registriandmete esitamise hiline mine); andmete korrektsuse ja ajakohasena hoidmise teade (näiteks veterinaarsertifikaadi väljastamise korral loomade liikumise andmete registrisse kandmiseks esitamise vajadus); loomapidaja surma korral teade perekonnale (teade registris oleva teabe uuendamise vajaduse kohta – kes on uus loomapidaja); toetuse taotlemise võimaluse teade (eriti erakorraliste toetuste puhul, mis on suunatud kindlale loomaliigile/kategooriale).

Sarnaselt veterinaararstide registriga ei ole ka loomade registris olevate kontaktandmete kasutamine teavitamise ning seirete ja küsitluste korraldamiseks kooskõlas andmekogu eesmärgiga. PRIA põhimäärusest tulenevalt ei kuulu loomapidajate teavitamine PRIA tegevusest, loomade registriga seotud muudatustest jm eelnõu punktis 24 nimetatud tegevused PRIA ülesannete hulka.

Eriti kahtlusttekitav on seadusandja soov teavitada loomapidaja perekonda loomapidaja surma korral teabe uuendamise vajadusest. Jääb täiesti arusaamatuks, kuidas soovitakse surnu perekonda teavitada surnu kontaktandmete kaudu (ei saa eeldada, et teistel isikutel on juurdepääs surnu kontaktidele). Või siis seadusandja sooviks on, et PRIA selgitaks välja surnud loomapidaja sugulussuhted ning teavitaks perekonnaliikmeid otse nende kontaktide kaudu? Samas jääb selgusetuks, keda konkreetselt tuleks ikkagi teavitada. Etteruttavalt selgitab AKI, et selliseks andmetöötlemiseks puudub seaduslik alus. AKI ei näe, et sellise teavitamise jaoks kontaktandmete kogumine oleks üldse aktsepteeritav. Teabe uuendamise kohustus tekib vastavalt seadusele looma uuel omanikul, kelleks ei pruugi üldse saada surnu perekonna liige.

Juhul, kui andmekogus sisalduvate kontaktandmete kasutamise eesmärgiks on isikute täiendav teavitamine, seirete ja küsitluste korraldamine, peab sellise õiguse kehtestamine olema põhjalikult kaalutud ja vajalik. AKI leiab, et eelnõus ei ole sellist vajadust veenvalt põhjendatud ei veterinaararstide registri ega loomade registri osas. Juhul, kui isikutega eelnimetatud eesmärkidel ühenduse võtmine siiski kehtestada, on see võimalik ainult juhul, kui isik on andnud selleks nõusoleku ning ka siis peab isikule jääma võimalus nõusolek igal ajal tagasi võtta. Palume eelnõu vastavalt muuta.

2. Andmete õigsus

Loomade registri andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja ehk veterinaar ja loomapidaja ühiselt. Seadusega on pandud kohustus ja tähtaeg infot edastada. Samas seletuskirjas on täpsustatud, et üldjuhul uuenevad enamik loomapidaja ja lemmikloomapidaja kohta kogutavad andmed automaatselt, kui isik neid andmeid rahvastiku- või äriregistris uuendab, ning riigi lemmikloomaregistris ei pea riigi jaoks andmeid topelt uuendama. Ehk VS paneb sisuliselt

loomapidajale kohustuse uuendada rahvastikuregistris andmeid ja seda siis VS-s ettenähtud tähtaja jooksul. Nimetatud lähenemine ei ole õiguspärane, kuna rahvastikuregistri andmete uuendamine on juba reguleeritud rahvastikuregistri seadusega.

Arusaamatuks jääb veel see, mis saab siis, kui loomaomaniku poolt loomade registrisse sisestatud andmed erinevad rahvastikuregistri andmetest. Kas siis need kirjutatakse automaatselt üle vastavalt rahvastikuregistri andmetele? Või loomapidajal on ikkagi võimalus ise määrata, milliseid kontaktandmeid ta kasutab oma üldiste kontaktandmetena (rahvastikuregistris) ning millised ta märgib loomade registris. AKI hinnangul peaks see võimalus siiski inimesel olema, kuna võib juhtuda, et see, kellega loom realselt elab, ei ole see, kes on ennast looma omanikuna registreerinud (nt looma omanikuks on poeg ja loom elab enamasti ajast omaniku maakodus omaniku vanematega ning looma omanik on otsustanud, et loomade registris oleks mõistlik näidata looma tegeliku viibimiskoha aadress).

AKI soovib hoolega vaadata üle loomade registrisse andmete kandmist reguleerivad sätted ning korrigeerida neid viisil, mis võimaldab aru saada, kuidas realselt peab olema tagatud loomapidaja andmete õigsus.

3. Isikuandmete säilitamine

Eelnõu punktiga 28 sätestatakse, et loomade registrisse kantud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 7 ja 8 kohaselt looma ja tema pidaja kohta kogutud andmeid ning nende alusdokumente säilitatakse üks aasta arvates looma surma kohta kande tegemisest või 20 aastat arvates looma kohta registrisse kantud sünnikuupäevast. Logisid säilitatakse loomade registri põhimääruses sätestatu kohaselt.

Seletuskirjas on selle kohta selgitatud, et üks aasta on piisav ajavahemik andmete koondamiseks erinevate rikkumismenetluste või vaidluste lahendamise tarbeks. Seejuures ei ole kuidagi selgitatud, miks juhul, kui looma surma kohta kanne puudub, peab andmeid säilitama tervelt 20 aastat. Konkreetse tähtaja määramise põhjendus peab olema toodud seletuskirjas ning sellest peab olema üheselt selge, miks ei piisa andmete säilitamisest lühema aja jooksul. Palume eelnõu seletuskirja vastavalt täiendada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virve Lans
valdkonnajuht
peadirektori ülesannetes

Irina Meldjuk
irina.meldjuk@aki.ee
+372 6274108